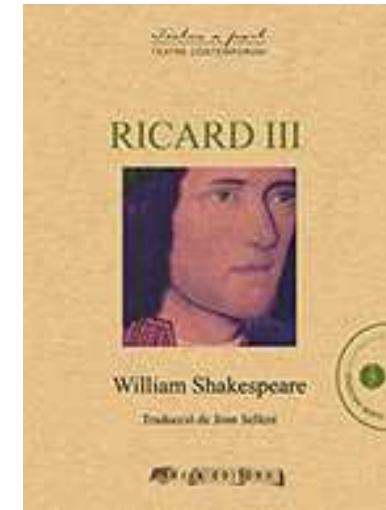

gran admirador i coneixedor seu, que traduï al castellà i refongué — amb resultats negatius— diversos drames. El 1849 es publicà la tesi doctoral de Joan Francesc Muntades *Discurso sobre Shakespeare y Calderón*, primer llibre de crítica sobre Shakespeare imprès a l'Estat espanyol. Els primers intents de traducció al català, només fragmentària, foren obra de J.Franquesa i Gomis (1880) i de Barallat i Folguera (1880). Abans, però, Víctor Balaguer havia adaptat *Romeu i Julieta* a *Les esposalles de la morta* (1878), d'un marcat to romàntic, i havien àparegut diverses paròdies (*Otello, il moro di Valenzia*, d'Abelard Coma, 1874; *Les ventalles de la porta*, de J.M.Codolosa, 1881; *Otello o il moro di...* —s'hi afegia el nom del poble on era representat—, de Ferrer i Codina i Alfred Pallardó). El 1898 Artur Masriera traduï *Hamlet*. Al s. XX les traduccions catalanes augmentaren: del 1907 al 1910 se'n publicaren les *Obres completes*, traduïdes, entre d'altres, per J.Carner, D.Ruiz, C.Capdevila i J.Puig i Ferreter, bé que les traduccions considerades més reeixides són les de J.M.de Sagarra, que en publicà 28 a partir del 1943, i les de S.Oliva i A.Buxton, que en traduïren de nou l'obra completa (1984-87). D'entre els estudiosos i difusors de Shakespeare han destacat Alfons Par i Tusquets, Ramon Esquerra (*Shakespeare a Catalunya* 1937) i S.Oliva (*Introducció a Shakespeare*, 2001).

Club de lectura “Llegir el teatre”

Ricard III de William Shakespeare

**Dilluns 22 de maig
a 2/4 de 7 de la tarda**

BIBLIOTECA CENTRAL
XAVIER AMORÓS
REUS

William Shakespeare Poeta, dramaturg, comediògraf, actor i empresari teatral anglès. Stratford-on-Avon, 1564 — Stratford-on-Avon, 23 d'abril de 1616 Fill d'un guanter i comerciant de pell, fusta i llana. És molt probable que estudiés a la Grammar School de Stratford. El 1582 es casà amb Anne Hathaway, filla d'un terratinent de Shrottery, de la qual tingué tres fills. Uns quants anys abans del 1592 anà a viure a Londres, on féu d'actor. Dedicà la seva primera obra, el poema Venus and Adonis (1593), d'un filigranament ben renaixentista, al comte de Southampton, i l'any següent li dedicà també el seu segon poema, The Rape of Lucrece. A causa de l'epidèmia del 1593, els teatres de Londres tanquen gairebé un any. Després actuà en la companyia "del Camarlenc" en The Theatre, on romangué tres anys. Llavors començà a escriure les seves grans obres, que representava el seu amic Richard Burbage. El 1597 la companyia tingué un nou teatre: The Curtain, i col·laborà en un tercer, The Globe, construït el 1599. El poeta participava en l'empresa amb gran profit econòmic. Abans, el 1597, havia comprat per 60 lliures una de les cases principals de Stratford, New Place. Quan morí la reina Elisabet (1603) la companyia "del Camarlenc" es posà sota el patronatge de Jaume I i s'anomenà Els homes del rei. Els sonets (1609) foren publicats per Thomas Thorpe. L'ur sentit ha estat objecte de moltes polèmiques, però no ha pogut identificar-se el "Mr. W.H." aquí van dedicats. Vers el 1611 deixà d'ésser actor i es retirà a Stratford. Havia actuat a l'escena durant vint anys, creant la sèrie més gran d'obres teatrals i el més meravellós conjunt de personatges que hagi concebut un sol home en la història del món. Morí el 23 d'abril (1616) i fou enterrat al presbiteri de la parròquia de Stratford. El 1623 dos dels seus companys de teatre, Heminges i Condell, publicaren les seves obres. És l'edició anomenada "primer in

folio', el text de major autoritat, basat en les millors edicions impreses o en els manuscrits de l'autor, curosament conservats per Els homes del rei. En un dels poemes inicials, Ben Jonson diu que Shakespeare "no fou solament d'una època, sinó de totes les èpoques". S'ignora la data de composició de moltes de les seves obres, però se n'ha pogut establir una cronologia aproximada. Abans del 1593: Henri VI (totes dues parts), Titus Andronicus, Love's Labour's Lost, The Two Gentlemen of Verona, The Comedy of Errors. En 1594-96: King John, The Taming of the Shrew, Richard III, Romeo and Juliet, Richard II, Midsummer Night's Dream, The Merchant of Venice, All's Well That Ends Well. En 1597-1600: Henri IV (totes dues parts), Henri V, The Merry Wives of Windsor, Much Ado About Nothing, Twelfth Night, As You Like It. En 1601-08: Julius Caesar, Hamlet, Macbeth, Othello, Troilus and Cressida, Measure for Measure, King Lear, Timon of Athens, Coriolanus, Pericles. Després del 1608: Cymbeline, The Winter's Tale, The Tempest, Henri VIII. Shakespeare creà uns personatges que, com ha dit sir Walter Raleigh, "es mouen en un món d'arc de Sant Martí, en un món d'amor i d'odi". Les seves tragèdies exploren les recòndites ombres de la passió i els perennes enigmes de la condició humana. No es pot dir quin fou el pensament, el "missatge" de Shakespeare. S'hi troben citacions de l'Evangeli i comentaris que semblen reflectir la doctrina gnòstica. L'obra de Shakespeare començà a difondre's als Països Catalans al començament del s. XIX i fou impulsada pel Romanticisme. Tanmateix, fou en general més citada i lloada que realment coneguda. Dues excepcions notables poden ésser la de Bergnes de las Casas, que li dedicà uns seriosos estudis en el seu Museo de Familias i Josep M. Quadrado,